

Představení viz Rozklad a Prostředky opravné.

Překlady viz Právo autorské.

Přelíčení ústní (v řízení sporném).

A. Před soudy sborovými.

Rok k ústnímu přelíčení budiž položen předsedou senátu, jemuž věc byla přikázána tak, by stranám ku přípravě mezi doručením obsýlky a položeným rokem vybývala lhůta 8denní (§ 257 c. s. ř.). Ústní přelíčení řídí předseda senátu, kterému přísluší i péče o zachování pořádku (t. zv. Sitzungspolizei § 197 nn. c. s. ř.). Předseda senátu musí si však o důležitých věcech vyžádati usnesení senátu (§§ 180 nn.).

Ústní přelíčení je veřejné. Přístup je dovolen dospělým neozbrojeným osobám; avšak osobám, jež vzhledem k své veřejné službě jsou povinny zbraň nositi, nesmí býti přístup zabraňován (§ 171 odst. 2.). Výjimečně je veřejnost vyloučena a sice vyloučí ji soud buď z povinnosti úřední (ex officio) aneb k návrhu třebas jen jedné strany. Ex officio budiž veřejnost vyloučena, když by jí byla ohrožena mravnost neb veřejný pořádek, aneb když by se bylo s důvodem obávati, že bude jí zneužito k rušení jednání neb k tomu cíli, by stíženo bylo vyšetření pravého stavu věci. K návrhu může soud vyloučiti veřejnost, když nutno za účelem rozhodnutí sporu přiváděti, rozebíratí a dokazovati skutečnosti života rodinného (§ 172 odst. 1, 2). Jednání o návrhu na vyloučení veřejnosti je neveřejné. Usnesení o vyloučení veřejnosti budiž však veřejně prohlášeno, a nelze mu samostatným prostředkem odporovati (§ 173). Vyloučení veřejnosti může se vztahovati buď na celé přelíčení aneb jen na jednotlivé části jeho, avšak rozsudek nutno vynésti vždy veřejně (§ 172 odst. 3.). Avšak k tomu je doložiti, že »rozsudkem« rozumí se zde jen výrok soudcovský (Urtheilsspruch) nikoliv i důvody rozhodovací (Entscheidungsgründe). Proto je přípustno důvody rozhodovací buď zcela neb zčásti v neveřejném sezení prohlásiti, pokud by veřejným jich prohlášením účel vyloučení veřejnosti mohl býti zmařen, zvláště tedy, pokud by veřejným jich prohlášením mravnost neb veřejný pořádek byly ohroženy, aneb pokud by se v nich rozebíraly události života rodinného (dobrozdání nejv. soudu, § 172 a k tomu § 417 c. ř. s.).

Neospravedlněné vyloučení veřejnosti je důvodem zmatečným (§ 477 č. 71 c. ř. s.). Byla-li veřejnost důvodně vyloučena, má každá strana právo žádati, by kromě jejího zmocněnce i tři důvěrníci jí jmenování jednání směli býti přítomni. Jsou-li zde tudíž na jedné neb obou stranách společníci ve sporu (litis consortes §§ 11 nn. c. ř. s.), může každý jednotlivý společník tři důvěrníky jmenovati, jimž musí býti přítomnost při jednání dovolena (§ 174 c. ř. s.). Výjimečně mohou býti přítomni tajnému líčení (ač nebyla-li veřejnost vyloučena z důvodu § 172 odst. 2. c. ř. s. [události života rodinného]: 1. skuteční soudcové, 2. konceptní úředníci státního zastupitelství a ministerstva spravedlnosti a 3. advokáti (§ 174 odst. 2.).

Strany musí býti při ústním přelíčení zastoupeny advokáty (§ 27 odst. 1. t. zv. Anwaltsprocess). Vyjimka nastává ohledně řízení ve věcech manželských, jež v I. instanci rozhoduje sborový soud první stolice (§ 27 odst. 2. c. ř. s. a § 50 č. 2 j. n.). Vzhledem k tomu, že platí zásada nuceného zastupování advokáty, není osobní přítomnost stran samých nezbytnou, leda že by byly strany předsedou senátu vyzvány osobně se dostaviti (§ 183 č. 1 c. ř. s.).